

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ*

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ-ΝΟΥΑΡΟΥ

Ἡ ἀποφινὴ συνεδρία, πού εἶναι ἀφιερωμένη στήν ἐγκατάσταση τοῦ νέου προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου τῆς Ἀκαδημίας γιά τὸ ἔτος 1985, μοῦ παρέχει ὡς πρόεδρο τοῦ προηγούμενου ἔτους τὴν εὐκαιρία νὰ ἐξάρω μερικὰ ἀπὸ τὰ πεπραγμένα τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ περασμένο ἔτος καὶ νὰ διατυπώσω μερικὲς σύντομες σκέψεις γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴν ἀποστολὴ τοῦ ἰδρύματός μας. Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, στήν πανηγυρικὴ συνεδρία τοῦ περασμένου Δεκεμβρίου ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Κωνσταντῖνος Τρουπάνης, κλείνοντας τὴ λαμπρὴ τετραετὴ θητεία του ὡς Γενικοῦ Γραμματέως, προέβη σὲ μιὰ λεπτομερῆ ἔκθεση τῆς ὅλης δράσεως τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1984. Ἐγὼ θὰ περιορισθῶ νὰ ἐξάρω μερικὰ μόνο σημεῖα ἀπὸ ὅσα πραγματοποιήθηκαν τὸ ἔτος αὐτό, καὶ ἰδίως ἐκεῖνα πού μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀντιμετωπίζουμε μὲ αἰσιοδοξία τὸ μέλλον.

Πρῶτα-πρῶτα εἶναι πολὺ εὐχάριστο τὸ ὅτι ἡ Ἀκαδημία εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ ἀποκτήσει τὸ 1984 ἑπτὰ νέα τακτικὰ μέλη καὶ δώδεκα ἀντεπιστέλλοντα ἀπὸ τὴν κατηγορία τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ξένων ἐπιστημόνων τῆς χώρας μας καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐτσι τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας ἀνέρχονται σήμερα γιὰ πρώτη φορά, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεώς της, σὲ σαράντα ὀκτώ. Μὲ τὴν ἐκλογὴ αὐτῆ τῶν νέων τακτικῶν καὶ τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν της ἡ Ἀκαδημία διαθέτει ἤδη καινούργιες δυνάμεις, πού ἐνισχύουν σημαντικὰ τὸ ἔργο της καὶ τὴν πνευματικὴ της ἀκτινοβολία στήν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό. Κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑπόδοχὴ τους στήν

---

* Συνεδρία τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1985.

αΐθουσα αὐτή, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐκλεγέντες τὸ 1984 συναδέλφους μας, ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐκλεγέντες τὸ 1983, ἔδωσαν πολὺ ἐνδιαφέρουσες καὶ ὑψηλῆς στάθμης ὁμιλίες, τὶς ὁποῖες παρακολουθοῦσε πάντα ἓνα πυκνὸ καὶ ἐκλεκτὸ κοινόν.

Σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ κυριαρχεῖται ἀπὸ ἓνα ἔντονο εὐδαιμονισμό, ἀπὸ τὸ θαυμασμὸ στὴ μηχανοκρατία καὶ στὶς τεχνικὲς ἐπινοήσεις καὶ ἀπὸ μιὰ ἰσχυρὴ τάση γιὰ ἐπιδίωξη τοῦ πρακτικῶς χρησίμου καὶ ὠφελίμου, ἢ ἀποστολῆ τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν ὑψηλῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν συναντᾶ βέβαια πολλὰς δυσχέρειες, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἀποκτᾶ μιὰ ἀκόμη μεγαλύτερη σπουδαιότητα, γιὰτὶ ἀνταποκρίνεται στὶς βαθύτερες δυνάμεις τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς. Τὸ εὐαγγελικὸ ρητὸ «οὐκ ἐπ' ἄρτα μόνον ζήσεται ἄνθρωπος» (κατὰ Ματθαῖον 44) ἐκφράζει μιὰ αἰώνια ἀλήθεια ποὺ ἐμπνέει καὶ καθοδηγεῖ, ὄχι μόνον ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἀφιερῶσει τὴ ζωὴ τους στὴ θεραπεία τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπλό ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ, ποὺ ἔχει ἀναπτυσσόμενο τὸ συναίσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ ἠθικῶς ἐπιβεβλημένου.

Ἀποβλέποντας πάντα στὴν ὑψηλὴ τῆς ἀποστολῆς ἢ Ἀκαδημία, ἀφ' ἑνὸς συνέχισε καὶ στὸ χρόνο ποὺ πέρασε τὸ καθαρὸ ἐρευνητικὸ τῆς ἔργου, ποὺ ἐπιτελεῖται ἀπὸ τὰ τακτικὰ τῆς μέλη καὶ ἀπὸ τὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ τῶν ἐρευνητικῶν τῆς Κέντρων, ἀφ' ἑτέρου προσπάθησε νὰ προσεγγίσει τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὰ εὐρύτερα στρώματα τοῦ μορφωμένου κοινοῦ καὶ τέλος ἐβράβευσε, ὅπως κάθε ἔτος, πολλὰ ἄτομα, σωματεῖα καὶ ἰδρύματα γιὰ τὴ σημαντικὴ προσφορά τους στὸ ἔθνος καὶ στὴν κοινωνία, καὶ ἰδίως γιὰ τὴ συμβολὴ τους στὴν προαγωγὴ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν ἢ γιὰ πράξεις κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, εὐποιίας καὶ ἀρετῆς. Τὸ πολὺπλευρὸ αὐτὸ ἔργο τῆς Ἀκαδημίας στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς δράσεώς της καὶ εἰδικότερα στὸν ἐκδοτικόν, στὸν κοινωνικὸ καὶ τὸ μορφωτικὸν τομέα εἶχε μεγάλη κοινωνικὴ ἀπήχηση καὶ χαιρετίσθηκε μὲ εὐμενῆ σχόλια ἀπὸ τὸν καθημερινὸ τύπο καὶ ἀπὸ ἓνα εὐρὸν κύκλον πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς χώρας μας.

Ὅπως εἶχα τονίσει πέρσι στὸ λόγο τῆς ἐγκαταστάσεώς μου ὡς προέδρου, ἡ Ἀκαδημία θεραπεύει καὶ καλλιεργεῖ τὶς ὑγιεῖς παραδόσεις τοῦ ἔθνους μας, ταυτοχρόνως ὅμως παρακολουθεῖ μὲ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον τὶς νεότερες πνευματικὲς καὶ κοινωνικὲς ἐξελίξεις καὶ ἐνισχύει τὴν ἔρευνα καὶ τὴν πρόοδο στὸ πεδίο τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν. Χαρακτηριστικὰ παραδείγματα τοῦ ἀνοίγματος αὐτοῦ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὶς νεότερες πνευματικὲς καὶ κοινωνικὲς ἐξελίξεις εἶναι, ὄχι μόνον ἡ προκήρυξη διαγωνισμάτων καὶ ἡ βράβευση ἔργων καὶ ἐρευνῶν πάνω στὰ ζωτικὰ προβλήματα τῆς σύγχρονης οἰκονομίας, τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς, τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν λοιπῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπονομὴ τὸν περασμένο Δεκέμβριον τοῦ βραβείου ποιήσεως τοῦ Ἰδρύματος Οὐράνη σὲ ποιητὴ

νεότερης τεχνοτροπίας, (τὸν Δημ. Παπαδίτσα), ὅπως καὶ ἡ βράβευση προσώπων ποὺ ἀγωνίζονται ἐναντίον τῆς ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος καὶ γιὰ τὴν προστασία τῆς φύσεως.

Μιὰ γενικότερης σημασίας προσφορὰ στὴν ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀποτέλεσε ἡ πολὺ ἐνδιαφέρουσα καὶ πρωτότυπη ὁμιλία τοῦ συναδέλφου κ. Παντελῆ Πρεβελάκη γιὰ τὰ ἐκατόχρονα ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ ποιητῆ Ἄγγελου Σικελιανοῦ, ἐνῶ ἐξάλλου ἡ Ἐκτελέσειον Ἀκαδημία, περιβάλλοντας πάντα μὲ βαθὺν σεβασμὸ τὴ μνήμη τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, φιλοξένησε πρόθυμα στὸ Μεγάρο της τὴν ἔκθεση ποὺ ὀργάνωσε γιὰ τὸ μεγάλο μας αὐτὸ ἔθνικὸ ποιητῆ τὸ Ἰδρυμα Παλαμᾶ μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως σαράντα χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατό του, ἔκθεση ποὺ ἔγινε δεκτὴ μὲ ζωνηρὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὴ σπουδάζουσα νεολαία καὶ τὸ μορφωμένο κοινό.

Στὸν τομέα τῆς διεθνoῦς ἐπιστημονικῆς συνεργασίας ἡ Ἐκτελέσειον Ἀκαδημία ὑποδέχθηκε ἐπισήμως τρεῖς γάλλους ἀκαδημαϊκοὺς καὶ ξένους ἐταίρους μας, τοὺς κ.κ. Gros, Chenot καὶ Lhermitte, ἀνανεώνοντας ἔτσι τοὺς πνευματικούς της δεσμούς, τόσο μὲ τὴν Ἐκτελέσειον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ὅσο καὶ μὲ τὴν Ἐκτελέσειον τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῆς Γαλλίας. Ἐπίσης ἀνέπτυξε στενὲς πνευματικὲς σχέσεις καὶ μὲ τὴν ἰταλικὴ Ἐκτελέσειον τῶν Λυγκέων (dei Lincei), ἐκπρόσωποι τῆς ὁποίας ἤλθαν στὴν πόλη μας καὶ ἔλαβαν τὸ λόγο στὴν αἴθουσα αὐτὴ κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ τεύχους τοῦ περιοδικoῦ *Il Veltro*, ἀφιερωμένου στὶς πνευματικὲς καὶ ἱστορικὲς σχέσεις Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας. Ἐξάλλου μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ἰταλικoῦ Ἰνστιτοῦτου πολιτισμοῦ καὶ μὲ τὴν πολύτιμη συμπαράσταση τοῦ συναδέλφου κ. Μεν. Παλλαντίου δόθηκαν στὴν παράπλευρη μεγάλη αἴθουσα τοῦ Μεγάρου μας ἀπὸ διακεκριμένους ἰταλοὺς καλλιτέχνες δύο πολὺ ἀξιόλογες μουσικὲς ἐσπερίδες, ποὺ παρακολούθησε πλῆθος κόσμου. Ἀξιοσημείωτο εἶναι ἐπίσης ὅτι ἡ Ἐκτελέσειον γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία της μπόρεσε νὰ χορηγήσει ὑποτροφία σὲ ξένο ἐπιστήμονα, συγκεκριμένα σ' ἓναν Οὐγγρο νεοελληνιστῆ, ποὺ ἤλθε στὴ χώρα μας γιὰ νὰ ἐργασθεῖ γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ νεοελληνο-οὐγγρικοῦ καὶ οὐγγρο-ἐλληνικοῦ λεξικοῦ, ποὺ θὰ ἐκδοθεῖ προσεχῶς καὶ θὰ συντελέσει στὴ διάδοση τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας καὶ λογοτεχνίας στὴν Οὐγγαρία.

Τέλος θὰ ἦταν σοβαρὴ παράλειψη νὰ μὴν ἀναφέρω ἓνα σημαντικό καλλιτεχνικὸ ἐπίτευγμα ποὺ ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση τοῦ Μεγάρου τῆς Ἐκτελέσειον Ἀκαδημίας καὶ προκαλεῖ τὸ γενικὸ θαυμασμό. Τὸ ἐπίτευγμα αὐτὸ εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τῶν γλυπτῶν ποὺ βρῖσκονται στὰ ἀετώματα τοῦ Μεγάρου καὶ ἡ ἀνανέωση τῶν ἐγχρώμων διακοσμῆσεών του. Ἡ ἐκτέλεση τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἶχε ἀποφασισθεῖ ἤδη ἀπὸ τὸ ἔτος 1971, ἀλλὰ πραγματοποιήθηκε μόλις τὰ τελευταῖα δύο χρόνια χάρις στὴν προσω-

πική συμβολή, τὸ μεγάλο ζῆλο καὶ τὸ πάθος τοῦ συναδέλφου κ. Γιάννη Παππᾶ, στὸν ὁποῖο ὀφείλουμε ἄπειρες εὐχαριστίες.

Αὐτὰ εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς συλλογικῆς δραστηριότητος τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1984, πὸν νόμισα ὅτι ἀξίζει νὰ μνημονευθοῦν ἰδιαίτερος, παραπέμποντας γιὰ περισσότερες λεπτομέρειες στὴν πληρέστερη ἔκθεση τοῦ μέχρι τώρα Γενικοῦ Γραμματέως κ. Τρουπάνη. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πολλὰ ἄλλα θέματα πὸν παρέμειναν ἐκκρεμὴ καὶ δὲν κατέστη δυνατό νὰ ρυθμισθοῦν λόγῳ διαφόρων δυσχερειῶν. Ἀπὸ τὰ θέματα αὐτὰ θὰ ἀναφέρω ἐνδεικτικῶς τὸ θέμα τῆς ὀργανώσεως τῶν δημοσίων σχέσεων τῆς Ἀκαδημίας (γιὰ τὴ γνωστοποίηση στὸ εὐρὸ κοινὸ τῶν ἐργασιῶν τῆς μέσω τοῦ καθημερινοῦ τύπου), τὸ θέμα τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς γραφειοκρατίας, τὸ θέμα τῆς ἐπιταχύνσεως τῆς ἐκδόσεως τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἀκαδημίας, τὸ θέμα τῆς συντάξεως καταλόγου τῆς βιβλιοθήκης τῆς καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς λειτουργίας τῆς, τὸ θέμα τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ λεξικοῦ τῶν νεολογισμῶν καὶ τῶν νέων ἐπιστημονικῶν ὄρων κλπ. Εὐχόμαι καὶ ἐλπίζω ὅτι τὸ νέο Προεδρεῖο τῆς Ἀκαδημίας, πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκλεκτοὺς καὶ ἐμπείρους συναδέλφους θὰ μπορέσει νὰ προωθήσει τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων αὐτῶν καὶ γενικὰ ὅλων τῶν λοιπῶν θεμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ρύθμιση θὰ συμβάλει στὴν πληρέστερη ἐκπλήρωση τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας.

Κλείνοντας τὴ σύντομη αὐτὴ ἐπισκόπηση τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1984, ἃς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ τονίσω ὅτι ἡ μεγάλη ἀπήχηση πὸν ἔχει τὸ ἔργο τῆς στὸν πνευματικὸ κόσμον τῆς χώρας μας καὶ στὸ εὐρὸ κοινὸ, οἱ πολλὲς σημαντικὲς δωρεὲς πρὸς τὸ Ἰδρυμὰ μας ἐκ μέρους Ἑλλήνων πὸν ζοῦν στὴ χώρα μας ἢ στὸ ἐξωτερικὸ καὶ οἱ λοιπὲς ἐκδηλώσεις ἐκτιμῆσεως καὶ σεβασμοῦ ἀποτελοῦν τραπὴ ἀπόδειξη καὶ ἐπιβεβαίωση τῆς σπουδαίας ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ μεγάλου κύρους τῆς σ' ὄλο τὸν Ἑλληνισμό, καὶ γεννοῦν μιὰ δίκαιη ἠθικὴ ἱκανοποίηση σ' ὅλους ὅσοι προσφέρουν τοὺς κόπους καὶ τίς φροντίδες τοὺς γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τῆς.

Προτοῦ ἀφήσω τὸ βῆμα θεωρῶ ὑποχρέωσή μου νὰ ἐκφράσω θερμότερες εὐχαριστίες στὰ μέλη τῆς Συγκλήτου καὶ σ' ὅλους τοὺς συναδέλφους, πὸν μοῦ προσέφεραν τὴν ἀμέριστη συνδρομὴ τους καὶ τὴν πολύτιμη συνεργασία τους γιὰ τὴν καλύτερη ἐκπλήρωση τῶν προεδρικῶν μου καθηκόντων καὶ συνέβαλαν σημαντικὰ μὲ ὑπευθυνότητα καὶ μὲ σύνεση στὴν ἐπιτυχή διεξαγωγή τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας. Ἰδιαίτερος εὐχαριστῶ τὸν μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες γενικὸ γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας κ. Κωνστ. Τρουπάνη γιὰ τὴν ἀφοσίωση, τὸ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐπιτυχία μὲ τὴν ὁποία διηύθυνε τὸ ὄλο ἔργο τῆς διοικήσεως τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν ἐρευνητικῶν τῆς Κέντρων, τὸν ἔφορο τῶν Γραφείων κ. Εὐάγγελο Γιόκαρη, ὁ ὁποῖος

μὲ μεγάλη εὐσυνειδησία καὶ μὲ ἀκάματο ζῆλο προσέφερε καὶ προσφέρει σημαντικὰς ὑπηρεσίας στὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας καὶ τέλος ὅλα τὰ μέλη τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ διοικητικοῦ καὶ τοῦ λοιπῆς φύσεως προσωπικοῦ, τὰ ὅποια ἀνταποκρίθηκαν μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια καὶ ἐπιτυχία στὰ πολλαπλὰ καθήκοντά τους.

Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς πὺν παραδίδω σήμερα ἐπισήμως τὴν ἡγεσία τῆς Ἀκαδημίας στοὺς τρεῖς πολὺ ἐκλεκτοὺς συναδέλφους, στὸ νέο Πρόεδρο κ. Λουκᾶ Μούσουλο, ἄνδρα πὺν διακρίνεται γιὰ τὸ θετικὸ του πνεῦμα, τὴ σωφροσύνη του καὶ τὴν προσήλωσή του στὸ καθῆκον, στὸ νέο Γενικὸ Γραμματέα κ. Μενέλαο Παλλάντιο καὶ στὸ νέο Ἀντιπρόεδρο κ. Κωνσταντῖνο Τρυνπάνη, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἤδη ἀφιερῶσει ἐπὶ πολλὰ χρόνια τίς ἐξαίρετες ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς τους ἰκανότητες στὴν προαγωγή τῶν σκοπῶν τῆς Ἀκαδημίας καὶ θὰ δυναθοῦν, πλαισιούμενοι καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συγκλήτου νὰ ἀξιοποιήσουν τὸ ζῆλο καὶ τὴν ἐμπειρία τους γιὰ τὴν προκοπὴ καὶ τὴ συνέχιση τῆς ἀνοδικῆς πορείας τοῦ Ἰδρύματός μας.

Καὶ τώρα, σύμφωνα μὲ τὰ καθιερωμένα, προσκαλῶ τὸ νέο πρόεδρο κ. Λουκᾶ Μούσουλο γιὰ νὰ τὸν περιβάλω μὲ τὸ μέγα διάσημο τοῦ ἀξιώματός του, παρακαλῶ τὸν κ. Κ. Τρυνπάνη νὰ καταλάβει τὴν ἀρμόζουσα θέση του στὸ προεδρεῖο καὶ ἀπευθύνω στοὺς συναδέλφους αὐτοὺς καὶ σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς Συγκλήτου τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ τίς καλύτερες εὐχὰς μου γιὰ πλήρη ἐπιτυχία στὰ δυσχερῆ ἀλλὰ ὠραῖα καθήκοντά τους.